

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Değerli Meclis üyeleri, Basınımızın seçkin temsilcileri, Hepinizi, şahsım ve yönetim kurulu adına saygıyla selamlıyorum. Sayın Bakanım, davetimizi kabul ettiğiniz için size teşekkür ediyor, hoşgeldiniz diyorum.

Sayın bakanım, değerli, meclis üyeleri, Açıklanan son veriler reel kesimde iyimserliğin arttığını gösteriyor. Reel kesim güven endeksi Şubat ayında Ocak ayına göre 3,4 puan artarak 105,4'e yükseldi. Bu iyimserliği Ankara sanayiinde de görmekteyiz. Ankara sanayiinde durum ve beklentiler anketimizin sonuçları Ankara sanayiinde kötüye gidişin hız kestiğini ve 2010 yılı beklentilerinin olumluya dönüştüğünü göstermektedir. Anket sonuçlarına göre Eylül 2009'a göre Aralık 2009'da üretim arttı diyenlerle azaldı diyenler arasındaki fark -19'dan -14'e gerilemiştir. Benzer biçimde İç satışlardaki fark -28'den -19'a, Dış satışlardaki fark -38'den -27'ye, İthalattaki fark -25'ten -13'e gerilerken Yeni siparişlerdeki fark -23'ten -28'e, İstihdamdaki fark -13'ten -16'ya, Ürün fiyatlarındaki fark -1,3'ten -3,9'a yükselmiştir. 2010 yılı beklentileri ise olumludur. 2010 yılında üretim artışı ile azalış bekleyenler arasındaki fark 41'dir.

İç satışlardaki fark 33, Dış satışlardaki fark 28, Yeni siparişlerdeki fark 40, İstihdamdaki fark 21, İthalattaki fark 8, Kredi kullanımındaki fark 26'dır. 2009 yılındaki sert düşüşlerden sonra 2010 yılında ekonominin toparlanmasını beklemek normaldir. Ancak bu toparlanmanın güçlü ve kalıcı olması için iç ve dış talebin de canlanması gerekmektedir. İç talebin canlanması için tüketim ve yatırım harcamalarının artması, bunun için de beklentilerin iyimsere dönüşmesi gerekmektedir. Tüketicilerin kötümserliği devam etmekle birlikte bu kötümserlikte hafif de olsa bir azalma görülmektedir. Geçen yılın Aralık ayında 78,79 olan Tüketici Güven Endeksi, Ocak ayında Aralık ayına göre yüzde 0,57 oranında artarak 79,24 değerine yükselmiştir.

Değerli meclis üyeleri,

Tüketicilerin kötümserliğinin temelinde 2009 yılında yaşadığımız derin kriz yatmaktadır. TÜİK verilerine göre 2009 yılında bireylerin yüzde 60'ı daha ucuz ürün tüketmeye başlamış, yüzde 34'ü borçlanmış, yüzde 28'inin geliri ve tasarrufları azalmış, yüzde 3,2'si işini kaybetmiş, binde 5'i ise iflas edip dükkan kapatmıştır. İşsizlikteki artış da devam etmektedir. Türkiye genelinde işsiz sayısı Kasım döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 233 bin kişi artarak 3 milyon 270 bin kişiye yükseldi. İşsizlik oranı ise 0,5 puanlık artış ile yüzde 13,1 oldu. Kasım döneminde genç nüfusta işsizlik oranı geçen yılın aynı döneminde göre 0,4 puan artarak yüzde 24,4 oldu. Her dört gençten biri işsizdir.

Görüldüğü gibi kriz, bireylerin alım gücünü azaltırken işsizliği de artırmaktadır. İşsizliğin bu sosyal maliyetini azaltmak için ekonomi yönetiminin bazı tedbirler alması ve beklentilerdeki iyileşmeyi desteklemesi gerekmektedir. Alınması gereken tedbirler konusundaki görüşlerimizi biraz sonra belirteceğim.

Değerli Meclis üyeleri,

Sanayi üretimi, Aralık ayında beklentilerin üzerinde bir artış gösterdi. Aralık 2008'de toplam sanayi üretimi yüzde 18'e yakın bir oranda düşmüştü. Üretim, Aralık 2009'da bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 25,2, bir önceki aya göre ise yüzde 8,7 arttı. Üretim Madencilik ve Taşocakçılığında yüzde 15,4, İmalat Sanayiinde yüzde 28, Enerjiye yüzde 10,9 arttı. Aralık 2009'da Takvim Etkisinden Arındırılmış Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 8,3 artarken Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış Endeks ise bir önceki aya göre yüzde 0,7 arttı. Diğer yandan, Ocak ayı kapasite kullanım oranı beklentilerin altında gerçekleşmiştir. İmalat sanayiinde kapasite kullanım oranı, Ocak ayında geçen yılın aynı ayına göre 7,5 puan artarken, bir önceki aya göre değişmeyerek yüzde 67,8 seviyesinde gerçekleşti. Dolayısıyla sanayi üretimindeki artışın baz etkisi dışında sürdürülebilir olduğu konusundaki endişelerimiz devam etmektedir.

Aralık ayında dış ticaretimizde de hızlı bir artış olmuştur. 2009 yılı Aralık ayında, 2008 yılının aynı ayına göre ihracat yüzde 30 artarak 10,1 milyar dolar, ithalat yüzde 31 artarak 15 milyar dolar oldu. Aynı dönemde dış ticaret açığı yüzde 33,8 artarak 3,7 milyar dolardan 4,9 milyar dolara çıktı. Bu artışlarda baz etkisi önemli bir rol oynamıştır. Aralık 2008'de ihracat yüzde 21'e, ithalat ise yüzde 29'a yakın oranlarda düşmüştü. Yıllık bazda baktığımızda ise krizin dış ticaretimiz üzerindeki etkileri açıkça görülmektedir. 2009 yılında, 2008 yılına göre ihracat yüzde 23 azalarak 102 milyar dolar, ithalat yüzde 30 azalarak 141 milyar dolar oldu. Aynı dönemde dış ticaret açığı, yüzde 45 azalarak 38,6 milyar dolara geriledi. 2008 yılında yüzde 65 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı, 2009'da yüzde 73'e yükseldi. AB'de artan çift dipli resesyona olasılığı 2010 yılındaki ihracat artışını önemli ölçüde sınırlayabilecektir.

Sayın Bakanım,

Görüldüğü gibi sanayimiz 2009 yılında derin bir hasar görmüştür. Krizin bu kadar derin olmasında yerli bankaların kredileri hızla geri çağırmasının ve özellikle KOBİ kredilerini azaltmaları büyük etkisi olmuştur. Örneğin, yerli bankaların yurtdışı şubeleri reel sektörün uzun vadeli dış borçlarının yüzde 10,4'ünü yenilememişlerdir. Ayrıca kredi hacmi de reel olarak artmamaktadır. KOBİ kredileri ise yüzde 5,8 azaldı. Bankaların bu tutumu devam ettikçe makro ekonomik göstergelerin 2007 yılındaki seviyelerine ulaşması uzunca bir zaman alacaktır. Değerli Meclis üyeleri, Derecelendirme kuruluşları birbiri ardından ülkemizin kredi notunu yükseltmektedir. Son olarak Standard and Poor's kredi notunu yabancı para cinsinden BB'ye yerli para cinsinde BB+'ya yükseltti. Türkiye, kriz ortamında görünümü pozitif olan az sayıda ülke arasındadır. Kriz ortamında 52 ülkenin kredi notu düşürülürken Türkiyenin de aralarında olduğu 13 ülkenin kredi notu artırılmıştır. Kredi notu iki basamak artan tek ülke Türkiye'dir. Ancak, bizce ülkemizin kredi notu bundan daha yüksek olmalıdır. Tabloya bakarsanız bütçe açığının GSYİH'ya oranının İrlanda'da yüzde 13,6, Yunanistan'da ise yüzde 13 olduğunu görürsünüz. Bu ülkelerdeki borç yükü de Türkiye'den çok daha fazladır. Bugünlerde Yunanistan'ın borçlarını çevirip çeviremeyeceği, İrlanda ve Portekiz'in bir borç krizine girip girmeyeceği tartışılıyor. Tüm bu göstergelere bakıp Türkiye'nin kredi notunun bu ülkelerin altında olmasını anlamak mümkün değildir. Sayın Bakanım, Türkiye'nin kredi notunun yatırım yapılabilir ülke notuna yükselmesi gerekmektedir. Eğer Türkiye bu kredi notuna ulaşırsa yabancı sermaye girişleri artacak ve finansman maliyetleri düşecektir. Bunun için ülkemizdeki yatırım ortamını iyileştirme çabalarımıza kesintisiz devam etmeliyiz. Öncelikle istihdam üzerindeki yüklerin düşürülmesi gerekmektedir. Bu yükler içinde Kıdem Tazminatı uygulamasının önemli bir ağırlığı vardır. Biz, Kıdem Tazminatı uygulamasında bir reform yapılarak kıdem kazanmak için gerekli sürenin uzatılmasını, kazanılan kıdem düşürülmesini ve bir Kıdem Tazminatı Fonu kurulması önerimizi bir kez daha tekrarlıyoruz. Ülkemizde istihdam artışını engelleyen diğer bir konu da işgücünün niteliğidir. Bir yandan sanayici nitelikli eleman sıkıntısı çekerken diğer yandan milyonlarca kişi iş aramaktadır. Niteliksiz işgücü verimliliği de düşürmektedir. Aslında, son yıllarda işgücü verimliliğindeki artışta Türkiye ekonomisi iyi bir not almıştır. Tabloda ilk sütun, söz konusu ekonomilerin 1981 ile 2002 yılları arasında bir yıldan ötekine ortalama yıllık verimlilik artışı yüzdesini gösteriyor. İkinci sütun 2003 ile 2008 arasındaki ortalama değişimi veriyor. Son sütun 2007 yılı itibariyle ABD'deki verimlilik seviyesi 100 kabul edildiğinde öteki ülkelerin hangi seviyede olduğunu ortaya koyuyor. Tablodan verimlilik düzeyi en düşük ekonominin Türkiye olduğu görülüyor. Örneğin bir ABD'li işçi belirli bir zaman biriminde 100 adet üretirken bizim işçi 41 adet üretiyor. Ülkemizde emek verimliliği düşük olmakla birlikte hızla artmaktadır. Türkiye'de işgücü verimliliğindeki artış son altı yılda yüzde 5,1 gibi çok yüksek bir oranla Kore'yi de geçerek birinci sıraya yükselmiş bulunuyor. Eğer böyle bir artış ortalamasıyla devam edebilirsek işgücü verimliliğini bir süre sonra gelişmiş ekonomiler seviyesine getirebiliriz.

Bu artışın bir bölümü işçi çıkararak mevcut kapasitenin daha etkili kullanılmasından kaynaklanmıştır. Ancak son yıllarda işletmelerimiz yeni teknolojiye, Ar-Ge'ye ve işgücü eğitimine daha fazla yatırım yapmaktadır. Verimlilik artışında bu yatırımların da önemli bir katkısı vardır. Ancak, işgücü verimliliğinde hâlâ katetmemiz gereken önemli bir mesafe vardır. Mesleki eğitimin cazip hale getirilmesi ve kalitesinin yükseltilmesi bu mesafenin hızla kapatılmasına katkı sağlayacaktır.

Sayın Bakanım,

Hükümetiniz döneminde sosyal güvenlik işveren katkı payının ve Kurumlar Vergisi oranının düşürülmesi bizleri bir ölçüde de olsa rahatlatmıştır. Bu nedenle Hükümete teşekkür ediyoruz.

Ancak, başta enerji ve iletişim olmak üzere bazı vergiler hâlâ yüksektir. Vergi gelirlerinin yüzde 70'i ise dolaylı vergilerden sağlanmaktadır. Bu vergilerin düşürülmesi sanayimizin rekabet gücünü olumlu etkileyecektir. Bazı sektörlerde KDV-ÖTV indirimlerinin hem piyasalara canlılık getirdiği hem de vergi gelirlerinde artışa yol açtığını hepimiz gördük. Geçtiğimiz günlerde Maliye Bakanımız da yeni KDV-ÖTV indirimlerinin yapılabileceğini söylemiştir. Biz uzunca bir süredir sanayi üretimindeki düşüşte en ağır darbeyi alan yatırım malları üreten sektöre destek vermek amacıyla iyi tanımlanmış bir listede yer alan yatırım malları için Leasing'de KDV oranının bir süreliğine yüzde 1'e çekilmesini ya da hızlandırılmış amortisman uygulanmasını talep ediyoruz. Biraz önce kredi hacmindeki daralmadan en fazla KOBİ'lerin etkilendiğini ifade etmiştim. KOBİ kredilerindeki daralmanın bir nedeni teminat sorunudur. Leasing'de KDV oranının düşürülmesi bu teminat sorununun by-pass edilmesini sağlayacaktır. İletişim üzerindeki vergiler de çok yüksektir. Daha da düşürülmelidir.

Sayın Bakanım,

Hükümetiniz döneminde bitirilen bölünmüş yollar karayolu ulaşımında büyük bir rahatlama sağlamıştır. Bunun için de teşekkür ediyoruz. Ancak, demiryolu taşımacılığında da benzer bir atılıma ihtiyacımız var. Özellikle OSB'lerin yük toplama ve aktarma merkezleri haline getirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, yüksek ulaştırma maliyetleri limanlara uzak olan kentlerimiz için bir dezavantaj oluşturmaktadır. Bu nedenle, konteyner taşımacılığının ve demiryolu lojistik köylerinin yaygınlaştırılması ve taşıma maliyetlerini düşürecek tedbirlerin alınması gerekmektedir. Kamuya olan vergi ve SSK borçlarının; uygun vade ve faizlerle yeniden yapılandırılması, yeniden yapılandırılan borçların ödeme dilimlerinde ağırlığın ileri dönemlere itilmesi, borçların gecikme faizlerinin Hazine'nin borçlanma faizleri kullanılarak yeniden hesaplanması yerinde olacaktır. Kamunun özel sektöre borçları, Özellikle Hastanelerin, Belediyelerin ve Üniversitelerin özel sektöre olan borçları bir an önce ödenmelidir. Kamu alımlarında yerli makine ve teçhizatlara mutlaka öncelik verilmelidir. DMO alımlarında sadece yerli malları seçilmeli, İller Bankası da sadece yerli mal alımlarını kredilendirmelidir. Kamu alımlarında eşik değer altındaki ihalelere yabancıların katılmasına da izin verilmemelidir.

Sayın Bakanım,

Ulaştırma sektörüne ilişkin üyelerimizin görüş ve önerilerini bir rapor halinde size sunacağımız için ayrıntılara girmeyeceğim. Son günlerde artan siyasi gerginlik ve erken seçim söylentileri, 2010 yılındaki toparlanmayı yavaşlatacak bir görünüme bürünmüştür. Çünkü, siyasetteki gerginlik, toplumda endişe ve belirsizlikleri artırmaktadır. Bu endişe ve belirsizliklerin artmasından ekonominin olumsuz etkilenmesi kaçınılmazdır. 2004 yılından beri büyüme hızının düşüşünde özellikle 2007 yılından beri giderek artan siyasi gerginliğin etkisi inkar edilemez. Bu nedenle siyasi tansiyonun düşürülmesi gerekmektedir ve bu konuda siyasilere, medyaya ve sivil toplum kuruluşlarına büyük görev ve sorumluluklar düşmektedir.

Bu duygu ve düşüncelerle hepinizi saygıyla selamlıyor, sayın bakanımıza bir kez daha teşekkür ediyorum.